

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!
21-08-2018

gisteren · 3 minuten lezen

Broos en kostbaar erfgoed, zachtmoedig landschap

de kerktoren Het zijn vertrouwde bakens in het landschap. Als vingers wijzen ze omhoog: dáár moet je wezen. Deze zomer beklimt fotograaf Lars van den Brink kerktorens in Nederland. Wim Boevink staat onderaan en beschrijft wat hij ziet. Vandaag het slot: de zadeldaktoeren van de Petrus en Pauluskerk in Loppersum.

FOTO LARS VAN DEN BRINK TEKST WIM BOEVINK

Heb je nog een torensuggestie, had de fotograaf gevraagd, Ja, zei ik. Loppersum. Ik had natuurlijk tal van torens kunnen noemen op het Groningse Hogeland, elk een edelsteen op hun eigen wierde in een stokoud landschap waar ooit de zee vrijelijk binnenstroomde.

Ik koos Loppersum, de zadeldaktoeren van de Petrus en Pauluskerk, een van de oudste kerken van het land - het middenschip is bijna duizend jaar oud. De lopster toren, rockend bezongen door Rooie Rinus en Pé Daalemmer. 'Dij olle lopster toren, dai staat doar dag en nacht'. Loppersum, de 'aardbevingsgemeente', de gemeente waar de zware klappen vielen. Huizinge augustus 2012, 3.6. Zeerijp januari 2018, 3.4. Barsten en scheuren alom. Ook in de oude kerk.

Veel is er intussen gefikst, gerepareerd, hersteld, al staat de orgelwand in de kerk nog in de steigers, maar dat hoeft niet aan de bevingen te liggen. Tegenover de kerk is een nieuwe Albert Heijn verschenen, de eerste aardbevingsbestendige supermarkt. Op de foto zien we hem niet; de fotograaf kijkt naar het zuiden,

zijn blik gaat over vernieuwde daken en lichtgewicht schoorstenen van metaal, met een print met baksteenmotief, de Nieuwstraat in tot de splitsing met de Hofstraat en de Kruisweg, die is opgebroken. Op dat punt staat een huis dat volledig nieuw is opgetrokken, ik heb in 2015 nog om het oude heengelopen, half verscholen achter hoge bouwschuttingen met waarschuwingsborden. 'Verboden voor onbevoegden. Helmen en veiligheidsschoeisel verplicht. Betreden op eigen risico.' Aan weerszijden een mast met spotlights en camera's. De achtergevel was gebarsten. Binnen zaten mannen met helmen in blauwe overalls. Een van hen kwam naar buiten. Ze waren al zes weken bezig. We zijn het pand bouwkundig aan het versterken, zei hij. Ik vroeg hoe dat ging. Dat mocht hij niet zeggen van de Nam. Dat was toen. Geheimzinnigheid alom. Nu staat het er, puntgaaf. Alle sporen uitgewist.

Tegen de linkerbeeldrand de grote begraafplaats, met een kleine sectie van oude Joodse graven en het bord: 'Joodse begraafplaats aangelegd in 1886. Buiten gebruik, maar mag niet worden gesloten. In afwachting van de komst van de Messias en de wederopstanding.' Iets verder, rechts van de begraafplaats een cluster van grijze daken: het grote pilotproject van het aardbevingsbestendig bouwen. 43 woningen bleken onherstelbaar beschadigd, ze moesten volledig afgebroken worden en herbouwd. Die tijding was een drama voor de bewoners, hun huis was in de jaren zeventig gebouwd, helaas niet al te deugdelijk. Kort voor de sloop in 2016 kon je nog door de ramen naar binnen kijken en kinderhartjes op de muren geschilderd zien. Nu zijn de laatste nieuwe huizen zojuist opgeleverd, de vloeren rusten op stempels, de muren hangen, donkerrode baksteen, donkergrijze dakpannen, zonnepanelen, het ziet er mooi uit. Dit gaat niet meer scheuren of barsten. Pechvogels werden geluksvogels. Maar er zijn nog zoveel Groningers die op hun geluk moeten wachten.

Oh, en nog een tip: in de rechterbenedenhoek ziet je nog een glimp van de wereldwinkel. Daar kun je de sleutel halen voor de kerk. Een groot metalen ding aan een houten blokje. De kerk is prachtig. En staand onder die oude, hoge bogen realiseer je je hoe broos en kostbaar dit erfgoed is en hoe zachtmoedig het landschap.

Je zou het de 'methode-Van den Brink' kunnen noemen. Fotograaf Lars van den Brink (1977) staat vaak urenlang op dezelfde plek voor één foto die hij samenstelt uit een reeks aan momenten. Zo gaat hij ook te werk in deze zomerserie: Van den Brink beklimt kerktorens, staat daar een tijdlang vanaf hetzelfde punt te fotograferen en componeert uit al die beelden één foto, als een 'samenvatting van de tijd die ik er ben'.

+

Religie

+

Economie

<

Dit moet je vandaag weten

€ 0,29

 19

2 min lezen

Voormalig campagneleider Trump schuldig bevonden, oud-advocaat Cohen gaat praten

€ 0,39

 12

3 min lezen

€ 0,39

De wilsverklaring voor euthanasie is vaak te oud en dat betekent dat je weer met je arts om tafel moet

3 min lezen

De koning die de dienstplicht afschafte, voert de regel nu waarschijnlijk weer in

Foto Fadel Senna / AFP

Extra: Vers uit de US us

€ 0,15

♥ 10

8 min lezen

Sex Abuse Report Lists a Beloved Pastor, and a Pennsylvania Church Reels

€ 0,15

♥ 29

6 min lezen

For 13 Days, I Believed Him

Brian Rea

€ 0,15

♥ 29

5 min lezen

After the Bitcoin Boom: Hard Lessons for Cryptocurrency Investors

Rozette Rogo for The New York Times

€ 0,15

♥ 18

5 min lezen

Should You Choose a Female Doctor?

Agnes Lee

€ 0,45

♥ 12

5 min lezen

How to move beyond the pain of loss

JAMES STEINBERG